

ADVIES

Beleidsnota Klimaat

Datum: **1 september 2020**

Advies-nr. **JR/20/17**

Strekking van het advies: Positief mits opmerkingen
Reglement/decreet: Artikel I van de afsprakennota tussen stadsbestuur Gent en de Jeugd Raad, goedgekeurd op de gemeenteraad van 23/09/2013
Verplicht advies / spontaan advies / advies op vraag van college van burgemeester en schepenen
Hoe kwam dit advies tot stand? Het advies werd besproken door de leden van het bestuur van de Jeugd Raad
Wie werd betrokken? Gentse jongeren via het digitaal project Wa Peisde?
Betrokken dienst en/of contactpersoon van de Stad Gent Dienst Milieu en Klimaat
Omkadering (situering, achtergrondinformatie) Nvt
Minderheidsstandpunt (indien nodig) Nvt

Dat de jeugd bezorgd is om het klimaat weet intussen iedereen. Naast mobiliteit, participatie, onderwijs, publieke ruimte en welzijn was klimaat bijgevolg één van de zes door de Jeugd Raad geselecteerde beleidsthema's voor het **project Wa Peisde?** Met dit project wou de Jeugd Raad in april 2020 een aantal leerlingen uit de derde graad van het secundair onderwijs in het stadhuis uitnodigen om in aanwezigheid van de betrokken stadsdiensten input te geven over de beleidsnota's. Corona besliste hier jammer genoeg anders over. Toch vonden wij het belangrijk om ons bij het schrijven van de adviezen rond bovengenoemde thema's waar mogelijk (zeker ook gezien de krappe timing) ook te baseren op hun mening en suggesties. We lanceerden daarom begin juli een **pilotproject via Instagram voor het thema klimaat**. Jongeren tussen 16 en 18 jaar uit Gent werden via 8 advertenties aangemoedigd om korte polls te beantwoorden en indien gewenst ook door te klikken naar een meer uitgebreide vragenlijst (google form). De campagne liep van 6 juli t.e.m. 3 augustus en in die periode bereikten we 16.893 jongeren. In totaal deden **1828 jongeren** mee met de polls en **30 jongeren** vulden de meer uitgebreide vragenlijst in. Dit alles leverde ons heel **waardevolle input** op die we graag meenemen in dit advies.

Wij namen de nota met zeer veel aandacht door en zijn enthousiast over heel wat zaken. Vooreerst vinden we het in zijn geheel een heel **ambitieuze nota** waarin wordt gestreefd naar een **alomvattend klimaatbeleid**. Wij zijn bv. aangenaam verrast en enthousiast over de opname van het hoofdstuk rond **circulaire economie**. Daarnaast merkten we dat er in deze ontwerpnota al veel werk is gestoken in de **vertaling naar concrete acties**. Dit in tegenstelling tot sommige andere beleidsnota's die eerder vaag blijven. Al kan het ook hier af en toe nog wat concreter. De Jeugdraad is ook zeer verheugd (en opgelucht) te lezen dat er in tegenstelling tot de beleidsnota rond Lucht en Geluid in deze nota wel **expliciete aandacht gaat naar de meest kwetsbaren onder ons**. Energiearmoede, vervoersarmoede, ... het zijn jammer genoeg zaken waar al te veel Gentenaars mee te maken hebben of krijgen. Goed dat er in de nota acties worden benoemd rond zowel het **voorkomen als aanpakken** van deze problemen. Een sociaal en rechtvaardig klimaatbeleid is inderdaad onontbeerlijk opdat de ongelijkheid niet (nog meer) zou worden vergroot! **Sensibiliseren en informeren** zijn alvast twee sleutelwoorden die niet alleen voor de meest kwetsbare Gentenaars, maar voor Gentenaars in het algemeen belangrijk zijn wat betreft het thema klimaat. Ook hieraan wordt doorheen de nota de nodige aandacht besteed. Dit alles maakt dat we het ontwerp Klimaatplan heel graag **positief adviseren**. Toch geven we hieronder graag nog enkele **aandachtspunten en suggesties** mee.

Voorwoord – pp.4-5

*“Voor bedrijven en organisaties breiden we de **coaching** op maat voor energie-efficiëntie en hernieuwbare energie uit. Daarbij richten we ons vooral op bedrijven en organisaties met een groot gebouwenpatrimonium, door hen te **stimuleren** om een langetermijnvisie voor hun patrimonium uit te werken én uit te voeren”.*

De ambities t.a.v. bedrijven en organisaties mogen wat ons betreft **scherper** worden gesteld. Coachen en stimuleren volstaat niet langer. Er is actie nodig. Nu!

1. Verloop van het traject - p.6

Wij houden van inspraak! Goed dus dat er voor de opmaak van dit derde Klimaatplan heel wat inspraak is gebeurd met diverse actoren. Wat we ons wel afvragen: **Is er ook overleg geweest met klimaatorganisaties en vertegenwoordigers van jongerenbewegingen als Youth for Climate/ Students for Climate?** Indien niet lijkt ons dit wel een gemiste kans.

We kunnen het niet genoeg herhalen: Goed dat er ook aandacht gaat naar en effectief wordt **ingezet op een sociaal rechtvaardige transitie**. Wij hopen dat de armoede-experts en sociale organisaties een belangrijke stem zullen hebben en dat hun inbreng verder gaat dan louter "overleg".

2. Doelstellingen – p.7

*“De stad beperkt zijn inspanningen op vlak van klimaat, niet enkel tot de directe CO₂-uitstoot op het eigen grondgebied. We werken ook op onze indirecte CO₂-uitstoot en kiezen dus ook voor duurzame voeding en circulariteit, domeinen waarbij nog heel wat winst valt te halen voor het klimaat”. => Dit vinden we een zeer **goede insteek!***

4. Iedereen betrekken in de klimaatstrategie

4.1. Een sociaal rechtvaardig klimaatbeleid – p.10

“Momenteel zijn op zowat alle levensdomeinen, gaande van wonen over mobiliteit tot voeding, klimaatmaatregelen noodzakelijk. En dat terwijl niet iedereen beschikt over dezelfde capaciteit om die maatregelen te nemen. Dit stadsbestuur kiest voor een rechtvaardig klimaatbeleid. We proberen iedereen mee te krijgen in onze klimaatambities en hebben specifiek oog voor mensen die het niet breed hebben in onze samenleving”. => **Heel veel lof** hiervoor! Werk concrete acties uit, zet extra in op het **betrekken, informeren en sensibiliseren** van deze doelgroep.

4.3. Een engagerend klimaatbeleid – pp.11-13

Actie 2: *Ondersteuningsaanbod* => Vermijd dat dit een al te sterk **Mattheüeffect** krijgt en ongelijkheid verder wordt verdiept. Moeilijk te bereiken doelgroepen worden hier wel vermeld, doch nergens lezen we hoe dit concreet zal worden aangepakt.

Actie 3: *Wedstrijd innovatieve projecten* => Investeer ook in een **kleinschaligere wedstrijd tussendoor**, zodat het thema frequenter aan bod komt en het initiatief nemen blijvend gestimuleerd wordt.

Actie 5: *Klimaatarena* => **Welke jongeren** worden hierin betrokken? Hoe worden zij gevonden? Wordt er ook ingezet op jongeren in maatschappelijk kwetsbare situaties? Wat kan de **rol van de Jeugdraad** hierin zijn?

Actie 6: *Educatief aanbod* => Wa Peisde leert ons dat de **jongeren zelf vragende partij zijn om op school meer lessen/workshops te krijgen rond het thema klimaat**. Met de stelling ‘op school leren we veel bij over het klimaat’ ging immers slechts 31,7% van de 306 jongeren die de poll invulden akkoord. Investeer dus niet alleen in het voorzien van aanbod voor de scholen, maar **stimuleer de scholen ook actief** om hierop in te tekenen!

5. Energiezuinig wonen

5.1. Doelstelling – p.14

Wij pleiten er alvast voor om nog meer in te zetten op het bouwen van sociale woningen, zodat dit nog meer kan bijdragen aan het behalen van de doelstellingen rond energiezuinig wonen. Gezien de **wooncrisis** overigens **nog steeds volop woedt**, zijn dat naar onze mening ook twee vliegen in één klap.

5.2. Waar staan we – pp.14-16

Zoals ook hieronder nog zal blijken uit de resultaten van Wa Peisde achten wij het **essentieel om (meer) in te zetten op het bekend maken van initiatieven in het algemeen en het bestaan van de Energiecentrale in het bijzonder**, zodat zoveel mogelijk mensen hiervan gebruik kunnen maken. Positief trouwens dat de werking sterk wordt opgeschaald.

5.3. Acties – pp.16-20

*Actie 2: Rollend klimaatfonds => Is het aanbieden van **leningen met 0% rente** voor energiebesparende renovaties werkelijk onmogelijk?*

6. Hernieuwbare energie

6.3. Acties – pp.23-26

*Actie 7: Windturbine: “Om de opbrengst van de windturbine ook naar de bevolking te laten terugvloeien, zet de Stad sterk in op burgerparticipatie bij de financiering ervan. Daarnaast wil de Stad Gent een deel van de opbrengst van de windturbine gebruiken om een fonds voor energieleningen en -premies te spijzen. Zo delen alle Gentenaars in de winst van de windturbine, ook de groepen die de financiële middelen niet hebben om te investeren in wind- of zonne-energie”. => Dit klinkt als een **veelbelovend en inclusief** initiatief.*

7. Bedrijven en tertiaire sector

7.1. Doelstellingen – pp.28-29

We snappen de Europese regeling omtrent ETS-bedrijven, maar toch vinden we het **teleurstellend** te lezen dat de ETS-bedrijven, die de grootste uitstoters van broeikasgassen zijn, niet worden meegenomen in de berekeningen. **Hoe kunnen we in alle eerlijkheid en met volle overtuiging zeggen dat Gent in 2050 volledig klimaatneutraal gaat zijn, als de grootste vervuilers gewoon niet worden meegeteld?** Dat het moeilijk is om deze bedrijven extra te reguleren vanuit een stedelijke overheid is te begrijpen, maar doe tenminste niet alsof ze er niet zijn. Het is wel positief dat alsnog geprobeerd wordt om met deze bedrijven in dialoog te gaan, ze aan te zetten om bv. restwarmte te delen, etc.

7.3. Acties - pp.29-32

*Actie 6: We ondersteunen Greentack, het netwerk uit de cultuursector => Worden de kennis en good practices die hier ontstaan **ontsloten voor de rest van België?***

Actie 8: De stad als voorbeeld => Is een energiebesparing van "minstens 3% per jaar" écht de lat hoog leggen?

*Actie 10: North Sea Port => Is het niet mogelijk om als stad zelf eisen te stellen betreffende de duurzaamheid van de haven? North Sea Port "uitdagen om zich te onderscheiden als duurzame haven", lijkt ons **onvoldoende**.*

8. Transport

8.3. Acties – pp.34-35

Actie 1: Modal split: “We vergroten het aandeel toegankelijk collectief vervoer. We faciliteren de collectieve verkeersvormen zoals openbaar vervoer, taxi’s, wandel- en shuttlebussen, autodelen en fietsdelen op het Gentse grondgebied en de vervoersregio. Dit vertaalt zich onder andere in volgende effecten: voldoende,

*kwalitatieve en toegankelijke routes en haltes voor collectief vervoer, een vlotte doorstroming, **betaalbaar voor en gekend door iedereen*** => Wij willen alvast (nogmaals) pleiten voor gratis openbaar vervoer! Ook uit de resultaten van Wa Peisde blijkt dat heel wat **jongeren vragende partij zijn voor gratis (of op zijn minst goedkoper) openbaar vervoer**. Dit zou enorm veel winst voor het klimaat opleveren. Studies en de praktijk hebben al uitgewezen dat dit zorgt voor een massale omschakeling van autogebruik naar het gebruik van openbaar vervoer. Naast significante klimaatwinst, zorgt een dergelijke keuze ook voor een sociaal rechtvaardige transitie. Zie bijvoorbeeld Luxemburg, Tallinn, Duinkerke en veel andere voorbeelden. Nu is het hét moment voor doortastende maatregelen. De praktijk bevestigt dat dit betaalbaar is. Maar indien hier toch twijfels over zijn, suggereren wij alvast om te beginnen met een **gratis openbaar vervoerpas voor jongeren tot 26 jaar**.

Actie 2: Elektrische (deel)mobiliteit => Een aantal jongeren uit de Wa Peisde bevraging suggereren alvast om in te zetten op **elektrische steps** (zie bv. Antwerpen).

Actie 5: Vervoersarmoede wegwerken => Goed dat er werk wordt gemaakt van een actieplan vervoersarmoede. **Wie wordt betrokken bij de opmaak** van dit plan? In welke mate worden kwetsbare doelgroepen bv. betrokken in de opmaak van de wijkmobiliteitsplannen?

9. Voeding

9.2. Waar staan we – pp.36-37

“De Stad Gent lanceerde de voorbije zes jaar talrijke projecten die het voedselsysteem helpen verduurzamen. Burgers en lokale actoren werden hier heel nauw bij betrokken”. => Wa Peisde geeft aan dat heel wat **jongeren deze nog niet kennen**, hoewel een groot deel ze wel aantrekkelijk vindt. Zet in op **sterke campagnes op maat en gericht op de leefwereld van jongeren!**

9.3. Acties – pp.37-39

Actie 2: Voorbeeldfunctie stad => Zet in (of stimuleer/faciliteer) op **duurzaam, voedzaam, lekker en liefst goedkoop ‘fastfood’**. Wa Peisde geeft aan dat jongeren vooral op zoek zijn naar toegankelijk, lekker en goedkoop eten. Hierdoor gaan ze vaker naar minder klimaatvriendelijke opties.

Actie 5: Van jongs af aan => Goed dat er hier expliciet aandacht voor is! Wa Peisde leert ons evenwel dat workshops alleen niet volstaan. **Investeer in toegankelijk- en betaalbaarheid.**

Actie 10: Minder voedselverspilling bij grootkeukens: “Gent zet verder in op het verminderen van voedselverspilling bij huishoudens, op scholen, in eigen keukens en bij zorginstellingen. Daarbij is een ondersteunende werking nodig”. => Dit is een voorbeeld waar het wat **concreter** mag! Hoe zal hierop concreet worden ingezet?

10. Circulaire economie

Goede attitude om ook in te zetten op het reduceren van onrechtstreekse uitstoot. Dit is een **uitdaging**, maar het is goed te lezen dat deze wordt aangegaan.

10.2. Waar staan we – pp.40-42

“De Stad Gent is voortrekker met haar afvalarm evenementenbeleid en voerde de **herbruikbare beker** in op de Gentse Feesten” => Dit zijn haalbare acties die door de jongeren als ‘weinig moeite kostend’ worden ervaren. Dat blijkt ook uit de polls ‘Herbruikbare bekens zijn een topinitiatief’ (waarmee 77,59% van de 195 jongeren die de poll invulden akkoord gingen) en ‘ik drink water uit een herbruikbare fles’ (waarmee 67,2% van de 189 jongeren die de poll invulden akkoord gingen). Jongeren zijn zelfs vragende partij om dit **initiatief uit te breiden naar bv. herbruikbare metalen rietjes en herbruikbare potjes voor afhaalmaaltijden**. Zij geven aan dat het afval dat wordt geproduceerd bij afhaalmaaltijden immers zeer groot is.

10.3. Acties – pp.42-46

“Communicatie en kennisoverdracht over circulaire economie naar de burger” => 18 jongeren die de Wa Peisde vragenlijst invulden geven aan dat hun oude GSM nog in één of andere kast ligt. Een jongere geeft aan dat een **campagne hierrond (in combinatie met een grote inzamelactie op een centrale plaats)** jongeren zou aanzetten om klimaatvriendelijker te handelen. Het heeft vaak te maken met kennis (“Waar kunnen we met onze oude GSM naartoe?”)

Actie 3: *Repair Cafés* => **Betrek werkloze en NEET-jongeren, leidt hen via deze weg op, valoriseer hun competenties** en stimuleer hen op die manier om te solliciteren bij Stad Gent en haar partners.

11. Klimaatadaptatie

11.1. Doelstelling – pp.47-48

“We voorkomen een verdere netto toename van de bodemafdekking door bebouwing en verharding. We beperken bebouwing en verharding tot het functionele minimum, vervangen verharding waar mogelijk door groen, door waterdoorlatende verharding of verharding met natuurlijke infiltratie”. => Investeer nog meer in het **ombouwen van leegstaande panden/sites tot buurtparken**.

Hopelijk kunnen jullie hiermee aan de slag!

Jeugdige groeten en tot binnenkort.

Namens de Jeugdraad,

Maité Coppens
Voorzitter

Lieselot Depredomme
Voorzitter